

Stokmarknes Datasenter v. Handelsbygg Meløy Stokmarknes AS

Deres ref.:

Vår ref.:
22/00182-1

Saksbehandler:
Ingebjørn Bleidvin, 76 16 42 16

Dato:
26.10.2022

Vedtak angående støyforurensing fra datasenter

1. Aktuelt regelverk/veiledere

- a. NS 8175:2012, Lydforhold i bygninger - Lydklasser for ulike bygningstyper
- b. T-1442/2016 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging
- c. Veil. til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging M-128, Miljødirektoratet 2014.
- d. Veileder i miljørettet helsevern, Sosial- og helsedirektoratet, august 2003
- e. Forskrift om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift)
- f. Veiledning om tekniske krav til byggverk, Direktoratet for byggkvalitet, 2017
- g. Lov 24. juni 2011 om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)
- h. Forskrift 29. april 2003 om miljørettet helsevern

2. Dokumenter i saken

- a. Reguleringsplan for GBnr 62/28 i Hadsel kommune
- b. Kommuneplan for Hadsel kommune, samfunnsdel, vedtatt 18.06.2021
- c. Rammetillatelse mottatt fra søker SH Prosjekt AS, på vegne av tiltakshaver Handelsbygg Meløy Stokmarknes AS, den 20/1-22 med siste opplysninger til søknaden mottatt 5/4-22, samt tilhørende nabovarsler
- d. Støymålinger som angitt i pkt 5.

3. Vedtakskompetanse

Tilsynsmyndighet etter forskrift om miljørettet helsevern er delegert til kommunen iht forskriftens § 4. Myndighet til å kreve retting etter folkehelselovens kapittel 3 er delegert til kommunen, iht lovens § 14. I Hadsel kommune er disse myndigheter delegert til kommuneoverlegen.

4. Sakens bakgrunn

I området Myran nær Stokmarknes sentrum har selskapet Handelsbygg fra Fredrikstad et område for datasenter under etablering. Per nå er selskapet Kryptovault leietaker/operatør av datasenteret. Selskapet har startet med drift i midlertidige containere. Langsiktig drift skal foregå i et permanent bygg. Driften så langt har ført til omfattende klager på støy fra innbyggere som bruker nærliggende friområde, og fra naboer. Kommuneoverlegen har derfor sett det nødvendig å ta saken til vurdering på generelt grunnlag, i tillegg til å behandle konkrete klagesaker.

Dette vedtaket gjelder krav til Kryptovaults fremtidige, permanente drift.

Det er også to pågående klagesaker relatert til nåværende drift. Disse behandles separat, men mye av informasjonen og avveiningene i denne saken vil være relevante for klagesakene.

5. Vurdering av støymålingene i saken

Støymålingene som er gjort i saken fra for Kryptovault av hhv Rambøll og Brekke Strand, anses relevante og korrekt utført. Det samme gjelder rapporten fra Avonova Helse utført på vegne av E.A. Smith AS avd. Bygger'n Stokmarknes 28.08.22 – 6.09.22. Målinger utført av privatpersoner med ikke-sertifisert utstyr er ikke tatt med i vurderingen.

Støymålingene fra containere stående i friluft er ikke direkte relevante for hvordan den permanente driften organiseres og stilles krav til. De har likevel en verdi for vurderingen av saken. Målingene har dels vist hvilken støyforurensing og mulige negative helsepåvirkninger datasenteret kan generere selv om det opererer innenfor grensene i T1442.

6. Klassifisering av datasenterets virksomhet

Reguleringsplanen spesifiserer at gjeldende område kan ha «lett industri». men dette finnes det ikke noen definisjon av. Denne manglende klarheten har generert usikkerhet i saken, inkludert betydelig debatt i offentligheten. Motstandere og tilhengere av datasenteret har forsøkt å innplassere det på en tradisjonell skala med smelteverk og gruvedrift på den ene enden, og kontorbygg og lager på den andre.

Kryptovault har selv, i dokumenter fra en tilsvarende sak i Vaksdal kommune, omtalt virksomheten sin slik: «KV driver et datasenterhotell med så stor kapasitet at det i seg selv er en industribedrift og har flere likhetstrekk med prosessindustrien. Den er kraftkrevende og kapitalintensiv». Selv om denne omtalen er av et annet konkret anlegg, har også senteret på Myran betydelig kapasitet, med et forespeilet årsforbruk på 85 GWh. Dersom man setter Kryptovault i samme kategori som prosessindustrien, som er blant de tyngste industriene vi har, vil virksomheten åpenbart ikke fylle kravene i reguleringsplanen («lett industri»), og dermed ikke kunne gis tillatelse til permanent drift, uavhengig av støyproblematikken.

I Hadsel har Kryptovault lagt til grunn en noe annen forståelse av egen virksomhet, og definert seg selv som lett industri. Samtidig har Kryptovault AS ikke registrert seg selv som en industribedrift i Brønnøysundregisteret, men i kategorien «Informasjonstjenester».

Sett fra et folkehelseperspektiv anses det lite egnet å forsøke å definere virksomheten på en skala der man bruker eldre/eksisterende type virksomhet som eksempel. Disse kategoriene fremstår lite anvendbare for datasenteret, som er en helt ny type virksomhet.

Vurdering: *Datasenter er en ny type virksomhet som ikke entydig lar seg plassere inn i eksisterende kategorier. Det som må vurderes er derfor tiltakets faktiske påvirkning på omgivelsene i et folkehelseperspektiv. Det må så vurderes hvorvidt denne påvirkningen utgjør en mulig helsefare eller et folkehelseproblem. Det må også ses på om påvirkningen er i samsvar med intensjonen i kommunens vedtak og planverk, og hvilke krav som er mulig og rimelig for kommunen å stille til virksomheten.*

7. Vurdering av datasenterets faktiske påvirkning på omgivelsene:

Datasenteret genererer en lavfrekvent rentonestøy. Dette er en støyytype som er blant de mest merkbare og plagsomme for mennesker. Dette er et sterkt skjerpene forhold.

Datasenteret har som hovedregel full drift hele døgnet, hele året. Her er datasenteret i klasse med de tyngste formene for prosessindustri. Dette er et sterkt skjerpene forhold.

Datasenterets behov for kjøling er har i utgangspunktet en tydelig korrelasjon med hvor varmt det i omgivelsene. Dette tilsier at det er mer støy i sommerhalvåret, når de nærliggende friområder, uteområder og boligområder er mest i bruk, og naboer må kunne forvente å ha åpne vinduer. Dette er et noe skjerpene forhold.

Når det er ferdigstilt, gir datasenteret lite påvirkning på omgivelsen på andre måter enn støy. Det er generelt lite aktivitet knyttet til driften, det genererer lite trafikk, og tiltakshaver har ikke opplyst om andre former for utslipp eller forhold ved driften som kan ha konsekvenser for folkehelsen. Dette er formildende forhold.

Vurdering: Døgnkontinuerlig støy av svært inngripende karakter i det aktuelle området er etter kommuneoverlegens vurdering ikke forenlig med hensynet til folkehelsen. Støyforurensingens karakter tilsier dermed strenge grenser for støy. Dersom tiltakshaver kan oppfylle disse kravene, er det, ut fra det vi vet på nåværende tidspunkt, i liten grad andre forhold ved driften som er problematiske fra et folkehelsesynspunkt.

8. Aktiviteten i datasenteret sett opp mot kommunens planverk og vedtak

Området der datasenteret ligger er satt av til «kontor, lager, håndverksrelatert virksomhet, lett industri og plasskrevende handel.» Selv om kontor og tjenesteyting ikke er ansett som «støyfølsom bebyggelse», er det ikke tvil om at døgnkontinuerlig støy av den type datasenteret står for, og på de nivåer T1442 tillater, er lite forenlig med kontordrift og andre virksomheter med varig opphold for arbeidstakere.

Reguleringsplanen for området omfatter kun et lite areal, som ligger som en øy mellom eksisterende og planlagte fremtidige boliger. Et stort [område](#) i umiddelbar nærhet til datasenteret er i kommuneplanen avsatt til boligtomter. Dette er kommunens klart største tomtereserve for boliger, med god margin, og i tillegg det mest sentrumsnære. Mesteparten av dette vil være helt uegnet til boliger med døgnkontinuerlig, årskontinuerlig støy av den typen datasenteret står for dersom man skulle legge T1442 til grunn.

Folkehelse er ett av de fire bærende elementer i kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt juni 2021. Dette tilsier at hensynet må vektes tungt, også i individuelle saker. Bolyst er et annet hovedpunkt. I tillegg presiserer kommuneplanen følgende for Stokmarknes: «Plasskrevende handel, næring og industri plasseres i tettstedets randsoner. Industri på Børøya nord, annen plasskrevende næringsvirksomhet på Børøya og Søndre.» Kommuneplanen er altså tydelig på at industri ikke skal legges til Søndre, uavhengig av klassifisering.

Man kan her anføre at tiltakshaver ikke skal bære konsekvensene av diskrepansen mellom den eldre reguleringsplanen og den nyere kommuneplanen. Samtidig kan det ikke anses som en urimelig forventning at Kryptovault, basert på omfattende involvering i tilsvarende saker i andre kommuner, burde være klar over at T1442 ikke uten videre kunne legges til grunn.

Både kommuneplanen og reguleringen av tilstøtende områder peker i retning av at aktivitet på GBnr 62/28 ikke var tiltenkt å være støyende i den grad bruk av T1442 vil tillate Kryptovault å være.

Vurdering: Den støyforurensingen datasenteret vil kunne generere dersom det reguleres etter T1442 anses ikke i tråd med kommunens overordnede planer og intensjonen for området. Det vil bryte med hensynet til folkehelse og bolyst som to hovedfokus i kommuneplanen.

9. Hvilke støykrav kan stilles

Det er ikke forenlig med hensynet til folkehelse å bruke T1442 som kravspesifikasjon til støy fra datasenteret. T1442 anses heller ikke som det riktige regelverket for datasenterets aktivitet. Støyen

genereres av anlegg som har et åpenbart preg av å være tekniske installasjoner for drift av bygget. Da er NS8175 for «lydforhold i bygninger» et mer relevant regelverk, og det er det som brukes som veiledende for vedtaket i denne saken.

Det presiseres likevel at kommuneoverlegens rom for å gjøre faglige vurderinger iht. Folkehelseloven ikke avgrenses av nevnte regelverk, så lenge eventuelle justeringer fra basis i regelverket er nødvendige og forholdsmessige.

10. Utdyping vedrørende NS8175

Kryptovault har i en lignende sak (side 6, brev til Fylkesmannen i Hordaland 13.11.18 fra Advokatfirmaet Haavind) argumentert mot at NS8175 skal gjelde for deres virksomhet.

Hovedargumentet er som følger: «*Støyen som vedtaket til kommuneoverlegen gjelder er ikke en konsekvens av tekniske installasjoner knyttet til bygningen, men selve virksomheten som faktisk drives der. Støyen som er målt knytter seg til støyen som datamaskinene lager, og ikke et bygningsteknisk vifteanlegg.[...] Støyen som er målt knytter seg til støyen som datamaskinene lager, ikke et bygningsteknisk vifteanlegg.*» Det argumenteres videre med at det er T1442 som bør legges til grunn.

Det fremgår av tidligere avsnitt at det er hensynet til folkehelsen som er den overordnede årsaken til at ikke T1442 anses egnet som regelverk for datasenterets spesifikke virksomhet, og hvorfor NS8175 i stedet bør være retningsgivende. Ettersom argumentet sitert over har vært et ankepunkt i en tilsvarende sak, tas det imidlertid spesifikt opp her.

Datasenterets produksjon er prosessering av data. Mikroprosessorer genererer i seg selv ikke støy. De genererer varme, som må fraktes bort. Det finnes kjøleløsninger som åpenbart er tekniske installasjoner, som større, sentraliserte kjøleaggregat eller systemer med vannkjøling. Det er tiltakshaver/kunde selv som velger kjøleløsning. Det er vanskelig å se at tiltakshavers valg av kjøleløsning skulle definere hvilket regelverk de skal følge. At tiltakshaver i denne saken bruker en kjøleløsning som er fysisk tettere knyttet til hver enkelt prosesseringsenhet, kan ikke ses som grunnlag for å regne kjølesystemet som noe annet enn en teknisk installasjon.

Vurdering: Både et folkehelseperspektiv, og en vurdering av den faktiske virksomheten, tilsier at NS8175 er et mer korrekt utgangspunkt for regulering enn T1442.

11. Om forholdsmessigheten av støykravene

Tiltakshaver har i sin planlegging og dokumentasjonsarbeid i saken lagt til grunn at de vil få støykrav iht. T1442.

Det er også T1442 som ligger til grunn for kommunens parallelle behandling av saken iht. Plan- og bygningsloven. Begrepet «lett industri» har komplisert saken, ettersom det ikke finnes noe definisjon på dette. Det er fra kommunens behandling iht. PBL anført at det ikke er tiltakshaver som bør bære konsekvensene av denne utydigheten, selv om kommunen i sin opprinnelige planbehandling tilbake i tid vanskelig kunne ventes å forutse den raske fremveksten av virksomheter som Kryptovault. Det aspektet drøftes ikke, og vurderes ikke, i dette dokumentet. Det som drøftes her er om det ut fra hensynene i Folkehelseloven er forholdsmessig å pålegge andre krav enn de Kryptovault sier de antok ville gjelde, dvs. T1442.

Her må man se på hvor godt sakskomplekset er opplyst av og for de involverte parter.

Kryptovault har vært involvert i minst to saker med relativt lik saksgang som man har sett i Hadsel, i hhv Vaksdal og Hønefoss. Datasenter har blitt etablert og startet opp. Støyforurensingen har ført til omfattende klager fra naboer. Det har blitt gjennomført omfattende prosesser opp mot kommune og dels statsforvalter, før kravene til støyforurensing har blitt endelig vedtatt.

I saken i Vaksdal ble kommunens vedtak (som er relativt likt som i Hadsel) påklaget til Statsforvalteren, som bekreftet kommunens vedtak. Det ble så sendt begjæring om omgjøring til Statsforvalteren. Denne ble avvist.

Saken i Vaksdal skiller seg fra saken i Hadsel ved at det i Vaksdal ikke var stilt spesifikke støykrav for området på forhånd, mens det i Hadsel foreligger en reguleringsplan for området der «lett industri» skal reguleres iht. T1442. Kommuneoverlegen finner likevel ikke at dette kan sies å innskrenke hjemmelen for å gjøre vedtak iht Forskrift om miljørettet helsevern basert på hensynene i Folkehelseloven.

Det er presedens i en sak fra Hadsel kommune for denne type inngripen, der kommuneoverlegen setter grenser basert på faglige vurderinger. I saken om masseuttaket i Brattåsen ble driften spesifikt regulert etter vedtak fra kommuneoverlegen, selv om området fra før var satt av til den type virksomhet som foregikk der.

Fylkesmannen i Nordland skrev i sin vurdering av saken den gang: «Sjøl om krav eller normer fra andre myndigheter i utgangspunktet gir uttrykk for hvor tålegrensen for støy går, kan det foreligge særskilte forhold (for eksempel utsatte enkeltpersoner, sårbare grupper og andre støyende miljøfaktorer) som har betydning. Her må kommunen foreta en helhetsvurdering av om forholdene og alle momentene i saken til samme medfører en helsemessig ulempe.»

I vurderingen av datasenteret, tilsier støyens inngripende karakter og driftsmønsteret at det er særskilte hensyn å ta både til naboer, til et stort, fremtidig boligområde og til et av kommunens mest brukte friluftsområder.

En annen innvending mot støykravet kan være at det burde ha kommet på et tidligere stadium i prosessen. Her er det relevant å se på hvilke opplysninger som foreligger i sakens dokumenter, og hvordan Kryptovault har presentert sin virksomhet.

I PBL § 23-4 sies «Ansvarlig søker er tiltakshavers representant overfor kommunen, og har ansvar for at søknaden inneholder nødvendige opplysninger for at kommunen skal kunne ta stilling til om tiltaket er i samsvar med bestemmelser og tillatelser gitt i eller i medhold av denne lov.»

Verken i nabovarsler eller i søknaden om rammetillatelse er støy nevnt i det hele tatt. Det er ikke konsultert med kommuneoverlegen i saken.

Kryptovault har satt opp helt standardiserte enheter på en flat tomt med mulighet for en jevn støyvoll på rundt tomten. Det fremstår underlig om en så oversiktlig og kontrollerbar situasjon gir behov for omfattende «prøvedrift» før man blir klar over at det kommer til å foreligge omfattende støy.

Vurdering: Det er utenfor enhver rimelig tvil at støyproblemene i denne saken burde være helt forutsigbare for Kryptovault. Det er betydelig tvil knyttet til om Kryptovault i tilstrekkelig grad har opplyst naboer og Hadsel kommune om den påvirkning på omgivelsene de måtte forvente at virksomheten kom til å ha, ut fra Kryptovaults kjennskap til egen virksomhet og historikk fra lignende saker. Totalt sett fremstår det både forholdsmessig og nødvendig å ilegge krav som angitt i dette vedtaket.

12. Vedtak: Krav til støy fra datasenteret ved permanent drift

Med hjemmel i Forskrift om miljørettet helsevern §§ 4, 7 og 9. og folkehelseloven § 14, basert på en faglig helhetsvurdering, fattes følgende vedtak:

Støygrensene for driften til Stokmarknes Datasenter settes til LpAFmax 35 dB, 40 dB og 45 dB på henholdsvis natt, kveld og dag på uteoppholdsarealet og utenfor vinduer hos naboer, som angitt i NS8175. På helgedager og helligdager settes grensen for hele døgnet tilsvarende verdiene for natt. For friområdet Trolldalen/Hadselåsen settes målepunktet for støy til 250 m direkte sør planlagt sørvegg på det permanent bygget. For rentonestøy skjerpes grensene med 5 dB.

De første driftsåret, målt fra formell ferdigstilling av permanent bygg, skal det gjennomføres målinger av støy i en sammenhengende uke fire ganger, for å bevise at støykravene overholdes under ulike klimaforhold. Dette kravet kan frafalles dersom det er åpenbart unødvendig ut fra støysituasjonen i permanent bygg.

Klagerett:

Du kan klage på enkeltvedtak til kommunen. Klagefristen er tre uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til adressaten. Som part har du rett til å gjøre deg kjent med sakens dokumenter, jf fvl. § 18. Ta i så fall kontakt med kommunen.

Med vennlig hilsen

Ingebjørn Bleidvin
Kommuneoverlege